

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Artymiuk

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **J. J.**

oskarżonej o czyn z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 13 marca 2025 r.

skargi pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie

z dnia 26 czerwca 2024 r., sygn. akt II AKa 216/23

uchylającego wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 27 marca 2023 r., sygn. akt III K 329/20 i przekazującego sprawę do

ponownego rozpoznania

**1. uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Apelacyjnemu w Szczecinie do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym,**

**2. zarządza zwrot małoletnim oskarżycielom posiłkowym opłat
wniesionych od skargi w kwotach po 750 zł.**

[J.J.]

Tomasz Artymiuk

Paweł Wiliński

Małgorzata Wąsek-Wiaderek

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 27 marca 2023 r., sygn. akt III K 329/20, Sąd Okręgowy w Dzierżoniowie uznał oskarżoną J. J. za winną czynu z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., wymierzając jej za to karę 5 lat pozbawienia wolności. Orzekł ponadto przepadek korzyści majątkowej uzyskanej z przestępstwa w wysokości 1.374.734,26 zł oraz obowiązek naprawienia szkody na rzecz pokrzywdzonych w kwotach 57.791,62 zł i 3.000 zł.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonej i pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych, Sąd Apelacyjny w Szczecinie, wyrokiem z dnia 26 czerwca 2024 r, sygn. akt II AKa 216/23, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę J. J. przekazał do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji.

Skargę od wyroku Sądu odwoławczego wniósł pełnomocnik oskarżycieli posiłkowych, zarzucając:

„naruszenie art. 437 § 2 k.p.k., poprzez błędne przyjęcie przez Sąd II instancji, że koniecznym jest przeprowadzenie w całości, ponownie postępowania dowodowego w sprawie podczas gdy nie jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu sądowego w całości, a jedynie jego ewentualne uzupełnienie w zakresie wskazanym przez Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu swojego wyroku”.

Podnosząc powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w Szczecinie do ponownego rozpoznania.

W odpowiedziach na skargę, Prokurator Rejonowy Szczecin-Śródmieście w Szczecinie wniósł o uznanie skargi za zasadną, uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania, a obrońca oskarżonej wniósł o oddalenie skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga pełnomocnika oskarżycieli posiłkowych jest zasadna, co spowodowało konieczność uchylenia wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie i

przekazania sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Analiza uzasadnienia zaskarżonego skargą wyroku Sądu II instancji nie potwierdziła, aby podstawą wydania orzeczenia kasatoryjnego była którakolwiek z podstaw wskazanych w art. 437 § 2 k.p.k., w tym powołana jako podstawa zaskarżonego rozstrzygnięcia konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości. Sąd Najwyższy orzekający w niniejszym składzie opowiada się za ścisłą wykładnią podstawy uchylenia orzeczenia, jaką jest "konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości".

W uchwale Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2019 r., I KZP 3/19 (OSNK 2019, z. 6, poz. 31), stwierdzono, że „konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości, o której mowa w art. 437 § 2 zdanie drugie *in fine* k.p.k., jako powód uchylenia przez sąd odwoławczy zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, zachodzi wówczas, gdy orzekający sąd pierwszej instancji naruszył przepisy prawa procesowego, co skutkowało, w realiach sprawy, nierzetelnością prowadzonego postępowania sądowego, uzasadniającą potrzebę powtórzenia (przeprowadzenia na nowo) wszystkich czynności procesowych składających się na przewód sądowy w sądzie pierwszej instancji”.

Tymczasem z uzasadnienia orzeczenia Sądu odwoławczego wynika, że powodem uchylenia wyroku Sądu I instancji jest konieczność dopuszczenia dowodu z uzupełniającej opinii biegłej z zakresu księgowości po uprzednim przedstawieniu jej niezbędnego materiału źródłowego, co zdaniem tego Sądu „nie było utrudnione czy też skomplikowane”. Sąd II instancji wskazał także na potrzebę „poszukiwania dowodów”, w tym uzupełniającego przesłuchania oskarżonej i przeprowadzenia „wielu nowych” dowodów zgłoszonych we wnioskach dowodowych obrony. Nadto, Sąd Apelacyjny enigmatycznie wskazał, że odmienne rozstrzygnięcie skutkowałoby „zaistnieniem komplikacji procesowych”, a także, że „słusznie postąpiłby Sąd Okręgowy orzekający ponownie gdyby zapoznał się z zarzutami określonymi przez obrońcę oskarżonej, a szczególnie tymi, których podstawą był art. 439 k.p.k. (...)”.

Lektura uzasadnienia Sądu odwoławczego wskazuje więc co najwyżej na potrzebę przeprowadzenia uzupełniającego postępowania dowodowego i próbę

przerzucenia oceny zarzutów apelacyjnych na Sąd I instancji, nie zaś konieczność ponownego przeprowadzenia przewodu sądowego. Sąd Apelacyjny nie zanegował bowiem prawidłowości przeprowadzenia i oceny wszystkich, licznych dowodów zgromadzonych przez Sąd I instancji, a jedynie dostrzegł potrzebę przeprowadzenia dodatkowych dowodów w celu doprecyzowania stanu faktycznego. W obecnym stanie prawnym Sąd odwoławczy ma obowiązek reformatoryjnego orzekania, a nie jedynie kontrolowania trafności zaskarżonego rozstrzygnięcia.

Biorąc pod uwagę merytoryczny charakter postępowania odwoławczego i wynikające z tego obowiązki Sądu II instancji, Sąd Okręgowy zobowiązany był wskazać w uzasadnieniu swojego wyroku wytyczne samodzielnie zrealizować. Dopiero, gdyby w wyniku tak przeprowadzonego postępowania ujawniła się jedna z podstaw uchylenia wyroku wskazana w art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k., otwierałoby to drogę do wydania takiego orzeczenia.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w sentencji wyroku

[J.J.]

[a.ł.]

Tomasz Artymiuk

Paweł Wiliński

Małgorzata Wąsek-Wiaderek